

JANUSZ ZUZIAK¹

Recenzja: Sławomir Bylina, Artur Artecki, *Peacekeepers
Społeczno-militarne wymiary działalności Koła nr 43
Stowarzyszenia Kombatantów Misji pokojowych ONZ
w Białej Podlaskiej*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2025.
[ISBN 978-83-8270-499-0]

Review: Sławomir Bylina, Artur Artecki, *Peacekeepers Socio-military
dimensions of the activities of Branch No. 43 of the Association
of Veterans of UN Peacekeeping Missions in Biała Podlaska*,
Wydawnictwo Difin, Warszawa 2025. [ISBN 978-83-8270-499-0]

Historia udziału Polski w międzynarodowych misjach pokojowych sięga 1953 roku, kiedy to po zakończonej wojnie koreańskiej powołana została Komisja Nadzorcza Państw Neutralnych. W misji tej Polacy biorą udział do dzisiaj, wnosząc wymierny wkład w utrzymanie pokoju na półwyspie koreańskim. Od 1973 roku żołnierze i pracownicy cywilni Wojska Polskiego biorą udział w misjach pod błękitną flagą Organizacji Narodów Zjednoczonych na Bliskim Wschodzie. Nasi przedstawiciele wspierają działania pokojowe w wielu innych regionach świata w ramach misji OBWE, NATO i UE. Jako kraj zajmujemy wyjątkową pozycję w zaangażowaniu na rzecz bezpieczeństwa, stabilizacji i pokoju na świecie. Można śmiało powiedzieć, że jesteśmy w tej materii jednym ze światowych liderów.

¹ Prof. dr hab. Janusz Zuziak, Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, ORCID: 0000-0003-1568-5033.

Artykuły są objęte licencją Creative Commons Uznanie autorstwa –Użycie niekomercyjne – Bezutworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-ND 4.0)

W 1999 roku weterani misji pokojowych powołali do życia Stowarzyszenie Kombatanów Misji Pokojowych Organizacji Narodów Zjednoczonych. Przez ponad 26 lat działalności organizacja ta znacznie powiększyła swoje szeregi i rozwinęła działalność w terenie, realizując swoje podstawowe założenia statutowe. A warto przypomnieć, że obejmują one przede wszystkim działania na rzecz integracji środowiska uczestników misji pokojowych, stymulowanie ich działalności, popularyzowanie znaczenia i roli ONZ i innych organizacji na rzecz światowego pokoju i bezpieczeństwa, popularyzowanie dorobku Polski i jej zaangażowania na rzecz pokoju. Ważnym zadaniem SKMP ONZ jest ponadto reprezentowanie interesów kombatanów misji pokojowych (nie tylko misji pod auspicjami ONZ), działania na rzecz poprawy warunków socjalnych członków Stowarzyszenia, wreszcie współpraca międzynarodowa i utrzymywanie ścisłych więzi z wojskiem oraz społeczeństwem, w szczególności z młodym pokoleniem.

Bardzo ważnymi ogniwami organizacyjnymi SKMP ONZ są jego koła terenowe, w swojej codziennej działalności realizujące wspomniane wyżej cele statutowe. Jednym z aktywniejszych kół terenowych jest niewątpliwie Koło nr 43 w Białej Podlaskiej, skupiające w swych szeregach liczne grono uczestników wielu misji pokojowych. Ma ono bogate doświadczenia w tej materii, z pewnością warte popularyzowania i upowszechniania. Dlatego też cieszy inicjatywa z jaką wyszli dwaj autorzy, Sławomir Bylina i Artur Artecki, przygotowania do druku cennego opracowania poświęconego historii i wieloletniej już działalności ich macierzystego Koła. Należy dodać, że autorzy mają w swoim dorobku zarówno doświadczenie misjonarskie, jak i liczne na ten temat publikacje, a recenzowana praca jest swego rodzaju ukoronowaniem dotychczasowej ich działalności twórczej.

Praca składa się z dwóch części. Pierwsza z nich poświęcona została historii i działalności Koła od 2008 roku do chwili obecnej. Autorzy wychodzą naturalnie od genezy, okoliczności utworzenia swego Koła. W rozdziale pierwszym, poza genezą Koła nr 43 znajdujemy bardzo interesujący materiał dotyczący wielu aspektów jego działalności. Przy czym zaznaczyć trzeba, że w tym rozdziale, podobnie jak w rozdziale czwartym, autorzy skupili się przede wszystkim na działalności w swoim regionie, można powiedzieć na działalności o charakterze lokalnym. Rozdział drugi dotyczy zaangażowania członków Koła nr 43 na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej, m.in. poprzez udział w wielu ogólnopolskich i zagranicznych wydarzeniach związanych z działalnością weteranów misji pokojowych czy obchodach rocznic ważnych wydarzeń historycznych.

Na szczególną uwagę zasługuje w moim przekonaniu rozdział piąty poświęcony realizacji jednego z najważniejszych zadań statutowych SKMP

ONZ, mianowicie promocji i upowszechnianiu zaangażowania Polski na rzecz bezpieczeństwa międzynarodowego i pokoju, szerzeniu wiedzy w zakresie edukacji obywatelskiej, kształtowaniu kultury pokoju. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż jeden z autorów, Sławomir Bylina ma w tym obszarze szczególnie bogaty dorobek naukowy w postaci całego szeregu wysokiej wartości naukowej publikacji.

Jednym z najcenniejszych dla historyka rodzajów źródeł naukowych są wspomnienia, relacje czy wywiady z bezpośrednimi uczestnikami badanych wydarzeń historycznych. Nie inaczej jest w przypadku uczestników misji pokojowych. Druga część recenzowanej pracy zawiera 14 bezcennych dla naszej wiedzy wywiadów z uczestnikami różnych misji pokojowych przeprowadzonych przez Sławomira Bylinę. To doprawdy materiał godny uwagi wszystkich badaczy historii polskiego zaangażowania w misjach pokojowych. Jestem przekonany, że ta część recenzowanej pracy spotka się również z zainteresowaniem znacznie szerszego grona odbiorców, m.in. rodzin i przyjaciół uczestników misji, studentów przygotowujących prace kwalifikacyjne poświęcone udziałowi Polski w misjach pokojowych, czy wreszcie młodzieży interesującej się szeroko pojętymi kwestiami bezpieczeństwa i obronności.

Recenzowaną pracę oceniam bardzo wysoko, w szczególności jej liczne i bardzo cenne elementy nowatorskie, poszerzające w kilku obszarach działalności Koła nr 43 naszą dotychczasową wiedzę. Jeszcze raz podkreślić należy wysoką wartość merytoryczną części wspomnieniowej zawartej w książce.

Konkludując stwierdzam, że w moim najgłębszym przekonaniu praca godna jest zarekomendowania do wydania jej drukiem.